

Red. prof. dr. Dragica Haramija, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta in Filozofska Fakulteta; e-mail: dragica.haramija@um.si

KAKO PRIPRAVITI SEZNAM ZA PREDŠOLSKO BRALNO ZNAČKO

Bralna značka za predšolske otroke je namenjena predvsem družinskemu branju in ustvarjanju spodbudnega okolja za otrokov stik s knjigo. Seznam priporočenih del je namenjen smernicam, kako otroku, ki še ne bere sam - in torej nujno potrebuje posrednika, da mu izbrano vsebino prebere odrasli -, pomagati vstopiti v svet knjig.

Zakaj sploh seznam? V zadnjem desetletju je skokovito narasla knjižna produkcija, namenjena otrokom, pri čemer pa število kakovostnih knjig ni naraščalo sorazmerno. Zato je treba dela vrednotiti in otrokom ponuditi najboljše - v institucionalno književno vzgojo sodi kakovostna literatura.

Seznam naj bo dovolj široko zastavljen, da bo zajel vse bralne okuse, priporočamo dvajset do trideset naslovov za posamezno skupino. To se zdi obvladljivo tudi za profesionalnega posrednika, ki bralno značko vodi. Tako lahko dobro pozna izbrane knjige, ki jih otroci predstavljajo, starši in otroci pa imajo možnost izbirati iz seznama dela po lastni presoji (in ne nazadnje po dostopnosti gradiva).

Kako pripraviti seznam, ki je primeren prav za določeno skupino?

- Upoštevati je treba **starost naslovnika** (otroka) in njegov kognitivni razvoj, ki narekuje zanimanje za določeno temo: otroke seznanjamo z leposlovnimi in informativnimi (poučnimi) vsebinami.
- Prav tako ni zanemarljiva ni niti **dolžina besedila**, saj gre pri branju v predšolskem obdobju predvsem za **postopno razvijanje zmožnosti poslušanja**.
- Pri leposlovnih delih ne bi smeli pozabiti na tako imenovane "**zimzelenke**", torej **večkrat ponatisnjena kakovostna besedila iz svetovne in slovenske književne zakladnice**, čemur pravimo **literarni kanon**.
- Med **novjšimi literarnimi besedili** izbiramo predvsem po **tematskem principu**, ne pozabimo pa tudi na **razmerje med izvirno in prevedeno literaturo**: skozi književna dela in ob literarnih junakih spoznava otrok širši kulturni kontekst nacionalne in drugih književnosti.
- **Ob informativnih (poučnih) knjigah** bo otrok spoznal, da je pridobivanje znanja lahko zabavno in zanimivo.

Priporočamo seznam v naslednjih razmerjih:

20 % informativnih (poučnih) knjig (npr. prevozna sredstva, človeško telo, zdrava prehrana, zgodovina ...);

20 % slovenskih kanonskih besedil (ljudsko slovstvo, Kajetan Kovič, Ela Peroci, Frane Milčinski ...) in

15 % prevodnih kanonskih besedil (brata Grimm, Andersen, pravljice različnih narodov ...);

25 % slovenskih sodobnih besedil (Lila Prap, Anja Štefan, Bina Štampe Žmavc, Nataša Konc Lorenzutti, Gaja Kos, Peter Svetina ...) in

20 % prevodnih sodobnih besedil (Hans de Beer, Max Velthius, Sam McBratney, Leo Lionni ...).